

Mảnh đất sản sinh những anh hùng

Người xưa quan niệm nhân tài là mệnh mạch, nguyên khí của quốc gia được chung đúc từ khí thiêng sông núi, sản sinh từ miền cát địa nằm ở những nơi văn hóa lâu đời. Trong suốt các triều đại phong kiến, con người Thái Bình qua nhiều thế hệ đã trau dồi hiểu biết, vươn tới đỉnh cao của tri thức, đóng góp cho đất nước không ít nhân tài trên nhiều lĩnh vực, đấu tranh với quân xâm lược, gìn giữ biên cương.

Chương trình nghệ thuật trong lễ khai mạc lễ hội đền Trần năm 2025 góp phần tái hiện cuộc đời những nhân vật lịch sử kiệt xuất có công lao to lớn với quê hương, đất nước.

Là mảnh đất “địa linh nhân kiệt” gắn liền với lịch sử hàng nghìn năm dựng nước và giữ nước của dân tộc Việt Nam, ngay từ những năm 40 đầu Công nguyên, đáp lại lời hứa cứu nước của Hai Bà Trưng, nhiều anh hùng hào kiệt Thái Bình đã nhất loạt nổi dậy phất cờ tự nghĩa chống lại chế độ cai trị hà khắc, thâm độc của quân Đông Hán. Các tầng lớp nhân dân tập hợp dưới cờ khởi nghĩa, xây dựng đồn lũy. Tiêu biểu cho thủ lĩnh địa bàn phía Bắc tỉnh phải kể đến nữ tướng Vũ Thị Thục, địa bàn phía Nam tỉnh phải kể đến nữ tướng Quê Hoa... Cuộc khởi nghĩa chống quân Đông Hán của Hai Bà Trưng kết thúc sau 3 năm (40 - 43), nhiều thủ lĩnh nghĩa quân Thái Bình không chịu đầu hàng giặc đã tự vẫn, tử trận, đến nay nhiều đền thờ còn thần tích ghi chép với những câu đối ngời ngời khí phách. Trải qua bao thăng trầm của lịch sử, đến Tiên La, xã Đoan Hùng (Hung Hà) - nơi thờ Đông Nhung đại tướng quân Vũ Thị Thục và đến

Bồng Diên, xã Tân Lập (Vũ Thư) - nơi thờ Quê Hoa công chúa là các di tích lịch sử văn hóa cấp quốc gia, ngày càng được tu bổ khang trang, đời đời nhân dân hương khói, giữ gìn. Sau cuộc khởi nghĩa của Hai Bà Trưng, thế kỷ thứ VI, Thái Bình trực tiếp là căn cứ địa quan trọng, cung cấp sức người, sức của góp phần vào thắng lợi rực rỡ của cuộc khởi nghĩa Lý Bí, lật đổ ách đô hộ nhà Lương, dựng và giữ nước Vạn Xuân (544 - 602). Qua các dấu tích, thần tích, truyền thuyết còn lưu lại, trong các điểm đóng quân phải kể đến trang An Đế, xã Xuân Hòa (Vũ Thư) ngày nay. Theo truyền thuyết, đây là nơi thủ lĩnh Lý Bí chiêu mộ nghĩa sĩ, tập luyện để đánh tan quân xâm lược nhà Lương. Cũng tại trang An Đế, Lý Bí đã gặp, kết duyên với bà Đỗ Thị Khương. Để tưởng nhớ công lao dấu tranh, dựng nước và giữ nước của vua và hoàng hậu, nhân dân nơi đây đã khởi dựng miếu Hai Thôn với nhiều nét kiến trúc cổ độc đáo,

được xếp hạng di tích lịch sử văn hóa cấp quốc gia từ năm 1986. Thế kỷ X, đất nước xảy ra cảnh loạn lạc do sự phân tranh cát cứ của 12 sứ quân. Sứ quân Trần Lâm chọn Bồ Hải khẩu (thành phố Thái Bình ngày nay) là nơi xây thành đắp lũy, lập đại bản doanh để cát cứ. Biểu sức mạnh của sứ quân

Trần Lâm và thế đất hiểm của vùng Bồ Hải khẩu, Đình Bộ Lĩnh đã tìm đến nương tựa. Kế tục binh quyền sau khi Trần Lâm mất, Đình Bộ Lĩnh đưa quân về Hoa Lư chiêu mộ thêm hào kiệt, binh lính, lần lượt dẹp tan các sứ quân khác, chấm dứt cuộc nội chiến, lập nên nhà Đinh với tên nước là Đại Cồ Việt.

Thế kỷ XI, thời Lý, đạo Phật được coi là quốc giáo. Những vị quốc sư nổi tiếng không chỉ có công giúp triều đình mà còn đóng vai trò quan trọng trong đời sống tinh thần của nhân dân địa phương. Đến nay, trên địa bàn tỉnh còn lưu giữ nhiều công trình tín ngưỡng tôn giáo là nơi thờ tự các vị thiên sư giai đoạn này. Trong đó phải kể đến di tích quốc gia đặc biệt chùa Keo, xã Duy Nhất (Vũ Thư) là nơi thờ thiên sư Dương Không Lộ, nhân vật lịch sử xuất thân từ nghề chài lưới, có chỉ hướng mộ đạo thiên đã trở thành quốc sư, là vị thần y vào kinh chữa bệnh lạ cho vua, đóng góp nhiều công trạng cho đất nước ở đầu triều Lý; di tích lịch sử văn hóa cấp quốc gia chùa Phúc Thắng, xã Song Lãng (Vũ Thư) thờ thiên sư Đỗ Đò - quốc sư triều Lý, dù không sinh ra ở đất Thái Bình nhưng từ bé đã theo cha mẹ đến đất Ngoại Lãng (nay là xã Song Lãng, huyện Vũ Thư) sinh sống. Ông là tổ thứ 11, đời thứ 3 của phái Thảo Đường do vua Lý Thánh Tông sáng lập, được suy tôn Giáo chủ phái Hoàng Giang...

Thế kỷ XIII, trải qua giai đoạn phát triển khá toàn diện bởi chính sách khuyến nông của nhà Lý, Thái Bình không chỉ là đất đầy nghiệp của nhà Trần mà còn là địa bàn chiến lược quan trọng, nơi tuyển dụng đình tráng tử các làng xã thuộc lộ phủ Long Hưng, Kiến Xương và các đội quân túc vệ tin

cần bảo vệ kinh đô, đồng thời tham gia các cuộc kháng chiến chống quân Nguyên Mông, ngăn chặn bước chân xâm lược của kẻ thù. Rất nhiều địa danh, dấu tích và những câu chuyện cảm động về sự ủng hộ hết lòng của nhân dân, sự sát cánh quân dân cùng đánh giặc trên đất Thái Bình vẫn còn được lưu giữ đến ngày nay. Trên đất Ngự Thiên - Long Hưng, muôn dân trăm họ đã được chứng kiến lễ dâng tù binh mừng chiến thắng tại làng miếu các vua Trần. Tại đây, vua Trần Nhân Tông đã cảm kích thốt lên câu thơ bất hủ: “Xả tấc lưỡng hồi lao thạch mã /Sơn hà thiên cổ điện kim âu” (Xả tấc hai phen chốn ngựa đá/Non sông nghìn thuở vững âu vàng).

Đầu thế kỷ XV, khi đất nước rơi vào ách đô hộ của nhà Minh, hàng loạt cuộc nổi dậy chống giặc nổ ra liên tục trên đất Thái Bình, bất chấp mọi thủ đoạn đàn áp tàn bạo của kẻ thù. Những đóng góp, hy sinh của con người nơi đây cùng cả nước đã lập nên thắng lợi trọn vẹn đánh đuổi hoàn toàn giặc Minh ra khỏi bờ cõi đất nước. Thế kỷ XVIII, Thái Bình lại sôi sục với hàng loạt cuộc nổi dậy chống triều đình phong kiến Lê - Trịnh đã quá mực ruộng. Trong đó, cuộc khởi nghĩa nông dân do thủ lĩnh Hoàng Công Chất, người làng Hoàng Xá, xã Nguyễn Xá (Vũ Thư) đứng đầu có phạm vi hoạt động rộng, liên kết nhiều lực lượng nổi dậy và có thời gian kéo dài suốt từ năm 1739 - 1764. Đến năm 1785, đông đảo nông dân vùng phía Bắc tỉnh lại một phen nổi dậy dưới ngọn cờ khởi nghĩa của Nguyễn Sơn, người làng Bứa, xã Hồng Việt (Đông Hưng) mở đường cho quân Tây Sơn kéo ra Bắc quét sạch bộ máy cai trị của Lê - Trịnh trên toàn bộ vùng đồng bằng Bắc Bộ.

Thế kỷ XIX, dưới triều Nguyễn, ngọn lửa nông dân chống triều đình phong kiến phản động bùng lên dữ dội. Lớn nhất trong các cuộc khởi nghĩa nông dân ở Bắc Hà khi đó là cuộc nổi dậy của nông dân Thái Bình do Phan

Ông Đỗ Quốc Tuấn, Giám đốc Bảo tàng tỉnh

Thái Bình là vùng đất có 3 mặt giáp sông, 1 mặt giáp biển, trong suốt chiều dài lịch sử cư dân nơi đây phải thường xuyên chống chọi với thiên tai, dịch họa. Hoàn cảnh ấy góp phần hình thành, hun đúc nên truyền thống bất khuất, can củ, thông minh, sáng tạo của người dân Thái Bình trong chiến đấu, lao động, sản xuất. Hệ thống di tích lịch sử văn hóa trên địa bàn tỉnh là bộ phận quan trọng của di sản văn hóa dân tộc, trong mỗi di tích chứa đựng những giá trị vô giá, là minh chứng cho một giai đoạn lịch sử oai hùng, truyền thống dựng nước và giữ nước của dân tộc ta. Vì vậy, việc bảo tồn và phát huy giá trị các di tích lịch sử văn hóa là bảo tồn, phát huy nội lực và là nguồn lực góp phần cho sự phát triển kinh tế. Đồng thời, thể hiện lòng biết ơn, tình yêu quê hương, đất nước của thế hệ hôm nay bằng ý thức giữ gìn, vun đắp truyền thống tốt đẹp của cha ông ta.

Ông Vũ Mạnh Thắng, Chủ tịch Hiệp hội Du lịch tỉnh

Hiện nay, trên địa bàn tỉnh có 2 di tích quốc gia đặc biệt; 125 di tích, cụm di tích được xếp hạng cấp quốc gia; hơn 600 di tích, cụm di tích đã được xếp hạng cấp tỉnh. Không chỉ trong các kỳ lễ hội truyền thống, hệ thống di tích lịch sử trên địa bàn tỉnh luôn là điểm đến quan trọng trong hành trình du lịch văn hóa tâm linh của du khách. Thông qua các chuyến đi, du khách thêm hiểu biết về những dấu mốc, nhân vật lịch sử của quê hương, đất nước. Để tiếp tục bồi đắp niềm tự hào, lòng biết ơn của thế hệ hôm nay đối với các bậc tiền nhân, mong muốn trong thời gian tới ngành giáo dục và các nhà trường tiếp tục quan tâm định hướng, phối hợp với Hiệp hội Du lịch tỉnh tổ chức những chuyến đi thực tế dành cho học sinh đến những địa điểm di tích, cụm di tích lịch sử.

Bá Vành, người làng Minh Giám, xã Vũ Bình (Kiến Xương) làm thủ lĩnh. Hoạt động của nghĩa quân lan rộng khắp các vùng từ Thái Bình, Nam Định, Hải Dương, Hưng Yên, Kiến An cho đến Quảng Yên ở mạn Đông Bắc và kéo dài từ năm 1811 - 1827. Dừng khi của thủ lĩnh Phan Bá Vành và các tướng sĩ đã viết nên trang sử oanh liệt của cuộc tranh đấu anh hùng thuộc tầng lớp nông dân dưới thời phong kiến lưu truyền đến muôn đời sau.

Với vị trí trọng yếu của ngõ, song song với quá trình đấu tranh chinh phục,

cải tạo thiên nhiên, suốt chiều dài lịch sử các triều đại phong kiến, mảnh đất Thái Bình phải đương đầu với quân xâm lược. Từ quá trình bảo vệ quê hương, đất nước mà con người nơi đây lập nên bao kỳ tích trong các cuộc đấu tranh cách mạng. Đồng thời, hun đúc nên tình yêu quê hương tha thiết, ý chí quyết tâm bảo vệ quê hương, đất nước mỗi khi có thế lực xâm lược và trở thành truyền thống bất khuất, kiên cường, yêu nước, chống giặc ngoại xâm của đất và người Thái Bình.

TU ANH

Phụ nữ Thái Bình thi đua học và làm theo Bác

Thời gian qua, các cấp hội phụ nữ trong tỉnh đã triển khai nhiều phong trào thi đua, việc làm thiết thực gắn với học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Qua đó khơi dậy ý thức thi đua học tập, lao động sáng tạo trong mỗi cán bộ, hội viên, thúc đẩy phong trào phụ nữ và xây dựng, củng cố tổ chức hội ngày càng vững mạnh.

Cán bộ, hội viên phụ nữ Công an tỉnh luôn tích cực học và làm theo Bác gắn với thực hiện nhiệm vụ chuyên môn, tham gia các hoạt động vì cộng đồng,

hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao, góp phần xây dựng lực lượng Công an nhân dân “Vì nước quên thân, vì dân phục vụ”. Hàng năm, Hội Phụ nữ Công an tỉnh thực hiện nhiều công trình, mô hình, phần việc của phụ nữ phục vụ công tác chuyên môn như: ứng dụng công nghệ trong số hóa hồ sơ cán bộ bảo đảm khai thác trong quản lý và khai thác; tham mưu giới, dân vận tốt; phòng đọc nghiên cứu tư liệu nội bộ; phòng tiếp dân văn hóa, bán tiếp dân thanh lịch; khai thác nhanh, đề xuất xử lý tin chính xác, kịp thời;

tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật. Thượng tá Bùi Thị Hồng Hạnh, Trưởng ban Phụ nữ Công an tỉnh cho biết: Cùng với việc thực hiện tốt nhiệm vụ chuyên môn, chị em luôn nêu cao tinh thần tương thân tương ái. Từ nguồn quỹ phong trào “Nuôi lợn gạo”, đến nay đã nhận bảo trợ, đỡ đầu 36 cháu trên địa bàn tỉnh; tiếp tục thực hiện phần việc “Nỗi đau nghĩa tình” tại Bệnh viện Nhi Thái Bình vào sáng thứ bảy hàng tuần. Góp phần khắc phục hậu quả bão số 3 (năm 2024), ngoài việc ủng hộ 1 ngày lương cơ

bản theo phát động của Công an tỉnh, Hội Phụ nữ Công an tỉnh đã phát động hội viên quyên góp được 108 thùng sách giáo khoa, gần 14.000 quyển vở các loại, đồ dùng học tập cùng nhiều nhu yếu phẩm tặng trẻ em vùng cao; đồng thời, hỗ trợ lại mái nhà cho 1 nữ thanh niên xung phong ở xã Quỳnh Hoa (Quỳnh Phụ) cùng nhiều hoạt động ý nghĩa khác.

Học Bác từ những điều giản dị nhất, Hội Liên hiệp Phụ nữ (LHPN) xã Đông Tiến (Quỳnh Phụ) đã xây dựng nhiều mô hình, phần việc cụ thể, thu hút sự tham gia của đông đảo cán bộ, hội viên. Điển hình nhất, dịp tết Nguyên đán Ất Tỵ vừa qua, các chi hội đã trao tặng 42 suất quà trị giá 7 triệu đồng từ nguồn kinh phí của mô hình “Thu gom phế liệu xây dựng quỹ tình thương”. Bà Phạm Thị Bến, Chủ tịch Hội LHPN xã chia sẻ: Ngay từ khi phát động, mô hình đã lan tỏa sâu rộng trong chị em. Các chi hội mang phế liệu thu gom được đến nhà văn hóa thôn để góp, phân loại, cân, bán cho điểm thu mua theo tháng hoặc theo quý. Từ số tiền thu được, các chi hội dành để trao tặng các hội viên, phụ nữ, trẻ em có hoàn cảnh khó khăn. Ngoài ra, để phát huy tinh thần đoàn kết, gần bó giữa hội viên, vào các buổi tối trong tuần, phụ nữ các chi hội rất tích cực chơi bóng chuyền hơi để rèn luyện, nâng cao sức khỏe.

Bà Đinh Thị Hồng Thái, Chủ tịch Hội LHPN huyện Quỳnh Phụ cho biết: Để phụ nữ học và làm theo Bác thực sự đi vào chiều sâu,

Hội LHPN huyện đã đăng ký thực hiện nhiều mô hình làm theo Bác bằng nhiều việc làm thiết thực. Mỗi chi hội có một cách làm, một mô hình riêng nhưng nhìn chung đã phát huy hiệu quả, nhất là các mô hình tiết kiệm đậm chất phụ nữ. Trong 10 tháng năm 2024, toàn huyện có 179 mô hình “Biến rác thải thành tiền” với tổng số tiền thu được 122,5 triệu đồng. Cùng với các nguồn lực khác, các cấp hội đã trao hàng nghìn suất quà cho hội viên, phụ nữ, trẻ em có hoàn cảnh khó khăn. Ngoài ra, để xây dựng gia đình no ấm, hạnh phúc, tiến bộ, văn minh, xây dựng môi trường an toàn cho phụ nữ, trẻ em, Hội LHPN huyện chỉ đạo các xã duy trì đổi mới nội dung sinh hoạt 332 câu lạc bộ gồm: cha mẹ trong chăm sóc phát triển trẻ em, mẹ và con gái, an toàn cho phụ nữ và trẻ em và 285 địa chỉ tin cậy về phòng, chống bạo lực gia đình tại cộng đồng. Hướng ứng phong trào thi đua mỗi chi hội có một việc làm thiết thực, góp phần xây dựng nông thôn mới, phát triển kinh tế, bảo vệ môi trường, nhiều chi, tổ hội trong huyện đã hướng ứng tham gia sửa chữa, xây dựng đường giao thông nông thôn, thực hiện tốt cuộc vận động “Xây dựng gia đình 5 không, 3 sạch” và mô hình “Gia đình 5 có, 3 sạch”, góp phần cùng địa phương xây dựng nông thôn mới.

Học và làm theo Bác đã giúp cán bộ, hội viên, phụ nữ trong tỉnh nhận thức ngày càng sâu sắc hơn những nội dung cơ bản và giá trị to lớn của tư tưởng,

đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Bà Nguyễn Thị Minh Hiền, Phó Chủ tịch Hội LHPN tỉnh cho biết: Từ các phong trào thi đua, các cơ sở hội đã xây dựng được nhiều mô hình, câu lạc bộ hoạt động hiệu quả như vô thuật cổ truyền; áo ấm cho em; ngôi nhà xanh; hát chèo; tiết kiệm mua thể bảo hiểm y tế; biến rác thải thành tiền; mẹ đỡ đầu; nhóm cán bộ chi, tổ phụ nữ cùng tiến; chi, tổ phụ nữ đồng hành vượt khó; xây dựng và nhân rộng mô hình 1+1 thu hút hội viên cao tuổi và nữ thanh niên tham gia tổ chức hội... Qua đó đã phát huy các giá trị đạo đức truyền thống tốt đẹp, làm chuyển biến tích cực nhận thức của chị em, nhất là việc thực hành tiết kiệm theo gương Bác ngay tại gia đình hội viên. Hội viên, phụ nữ ngày càng tự tin tham gia giải quyết các vấn đề xã hội; thực hiện quyền làm chủ, tham gia giám sát, phản biện xã hội, xây dựng tổ chức hội vững mạnh.

Thời gian tới, các cấp hội phụ nữ trên địa bàn tỉnh tiếp tục tuyên truyền, quán triệt sâu rộng, đổi mới và nâng cao chất lượng hoạt động để việc học và làm theo Bác trở thành nguồn động lực thúc đẩy mỗi cán bộ, hội viên, phụ nữ phát huy truyền thống tốt đẹp của phụ nữ Việt Nam, cống hiến tài năng, phát huy sức sáng tạo, tiếp tục thi đua học tập, lao động, cống tác, xây dựng hình ảnh người phụ nữ thời đại mới, xây dựng gia đình hạnh phúc, quê hương ngày càng phát triển.

ĐANG ANH

Ban Phụ nữ Công an tỉnh trao quà cho học sinh có hoàn cảnh khó khăn.

HỘI LHPN HUYỆN KIẾN XƯƠNG Khánh thành “Mái ấm tình thương” tặng phụ nữ có hoàn cảnh khó khăn

Chiều ngày 5/3, Hội Liên hiệp Phụ nữ (LHPN) huyện Kiến Xương phối hợp với Hội LHPN xã An Bình tổ chức lễ khánh thành “Mái ấm tình thương” tặng bà Lại Thị Vượng, thôn Bàng Trạch, xã An Bình. Bà Vượng năm nay 70 tuổi, là cựu thanh niên xung phong, chống mắc bệnh hiểm nghèo và qua đời sớm; bản thân bà thường xuyên ốm đau, bệnh tật nên hoàn cảnh gia đình hết sức khó khăn. Nhiều năm nay bà sống trong căn nhà xuống cấp nghiêm trọng, không bảo đảm an toàn khi mưa bão; thu nhập chỉ trông chờ vào 1,5 sào ruộng và mảnh vườn nhỏ nên không có khả năng xây nhà mới.

Chia sẻ với hoàn cảnh khó khăn của bà Vượng, Hội LHPN huyện hỗ trợ 30 triệu đồng, Hội LHPN xã An Bình hỗ trợ 10 triệu đồng cùng sự hỗ trợ của các mạnh thường quân giúp bà xây nhà mới. Sau một thời gian xây dựng ngôi nhà đã hoàn thiện và đưa vào sử dụng với diện tích 30m², tổng kinh phí xây dựng 150 triệu đồng.

Tại lễ khánh thành, lãnh đạo Hội LHPN tỉnh, huyện, chính quyền địa phương đã trao tặng bà Vượng những phần quà ý nghĩa góp phần giúp bà sớm ổn định cuộc sống.

THU THỦY

Hiến máu tình nguyện và phát động tháng thanh niên

Ngày 5/3, Ban Thanh niên Công an tỉnh tổ chức chương trình hiến máu tình nguyện và phát động tháng thanh niên năm 2025.

Tại chương trình, cán bộ, chiến sĩ và đoàn viên thanh niên Công an tỉnh đã hiến hơn 200 đơn vị máu; góp phần bổ sung vào nguồn máu dự trữ để phục vụ cấp cứu và điều trị kịp thời cho các bệnh nhân tại các cơ sở y tế.

Cùng tác chương trình, Ban Thanh niên Công an tỉnh phát động tháng thanh niên năm 2025, triển khai các kế hoạch, nhiệm vụ cụ thể trong tổ chức đoàn toàn lực lượng.

BÌNH VĂN
(Công an tỉnh)